

ОТЧЕТ

Секция "Теория на литературата" 2007 г.

Методологически проблеми на литературознанието

Ръководител: ст. н.с. д-р Р. Коларов

В рамките на проекта на 22 и 23 ноември 2007 г. беше проведена (съвместно с представители на СУ) методологическата конференция под наслов "Обектът на литературната теория: загубван, присвояван, отстояван". Проблемът за литературната теория и нейният обект беше пречупен през различни изследователски призми в широко тематично пространство - от критическото разколебаване на аргументите, поддържащи тезата за края на теорията, понятието за литературна школа и изследване на методологическата ситуация на връзка между логика и интуиция в началото на ХХ век, до причините за актуалността на Бахтин в англоезичната литература и до критика на Изеровата литературна антропология. Проучванията се спряха и върху дисциплинарното единство на литературната теория в нейната институционална положеност, поетиката на експресивността и жанрът като изследователски обект. Сборникът "Цветан Тодоров - теоретик и хуманист", в чието редактиране от страна на секцията участват Рая Кунчева и Мирослав Дачев, ще излезе от печат през месец февруари. Сборникът "Човекът в текста", посветен на юбилея на Стоян Атанасов и подготвен съвместно с катедрата по романски филологии към СУ, на който Рая Кунчева е един от съставителите, излезе от печат в края на 2007 г.

По този проект членовете на секцията разработват свои индивидуални теми: Р. Коларов е завършил главата "Дискурсивното желание" като част от монографично изследване върху поетиката на автотекстуалността; Р. Кунчева продължава работата си върху дебатите на хуманитаристиката през първите десетилетия на ХХ век; М. Дачев е публикувал статия върху проблемите на интерпретацията, А. Ангелов е работил върху темата "Мисълта за Европа - немски литературно-исторически концепции от 1920-те до 1950-те години и е публикувал статия на тема "Проблемът за погледа: "Gazebo"; М. Янакиева е подготвила част от монография върху възлови концептуални проблеми на литературознанието през ХХ век. Благовест Златанов е публикувал две статии в чуждестранни издания, респективно върху културните граници на Европа и върху възгледите на Гео Милев за модерната поезия в светлината на съвременни немски теории.

Литература и литературознание, съвместно с Унгарската АН, Института за литературознание

Ръководител: ст. н.с. д-р Р. Коларов

2007 г. е първата година на този проект по новата разширена тема, която включва не само теоретични проблеми, но и различни аспекти на българо-унгарските литературни и културни взаимоотношения. Запланираните командировки и консултации, целящи съгласуване на изследователските планове и определяне на темите не бяха осъществени поради заетост и промяна в плановете на колегите. През първото шестмесечие беше извършена организационна работа по подготовката на втория том на сборника "Образи на другото в литературната комуникация". Определени са участниците и темите, осигурени са и са приведени финансови средства за отпечатването на сборника от страна на унгарска фондация за научни изследвания.

Литературните понятия и техните контексти. Поглед и значение. Антропологични и семантични аспекти. Сравнителна славянска метрика. Антични стихови форми в славянските литератури, съвместно с Полската АН, Институт за литературни изследвания

Ръководител: [ст. н.с. д-р Рая Кунчева](#), проф. Т. Добжинска.

Новата тема на проекта, която започва от тази година, поставя акцент върху важен проблем на литературната теория, с подстъпи към антропологията Извършена е редакторска работа по сборника "Слово и образ. Иконичност в литературната комуникация", който представя в статийен формат докладите, четени на българо-полската конференция, проведена в София през 2005 г. Съставът на участниците е разширен със специалисти, работещи в различни области, което допринася за интердисциплинарния характер на изданието. През м. декември Рая Кунчева е осъществила командировка в Полша, по време на която са обсъдени детайли по съставителството и структурата на сборника. По стиховедското направление на проекта Рая Кунчева е написала българската глава към поредния том "Сравнителна славянска метрика", посветен на антични метрични форми в славянските литератури.

Български литературен процес. Проблеми на поетиката

Ръководител: ст. н.с. д-р Радосвет Коларов.

Този проект е опит за свързване на методологическите проблеми на литературознанието с конкретни изследвания върху текстове на българската литература, като акцентът е поставен върху неразработени аспекти на нейната поетика и неизследвани автори. Ал. Панов завърши част от монографично изследване под заглавие "Теоретични модели на понятието за родовия космос". Работил е върху монографично изследване "Жанровата система в поезията на Христо Ботев", като е написал главата със заглавие "Кое понятие за жанра е приложимо към поезията на Ботев". М. Дачев отчита довършителна работа върху монографично изследване върху поезията на Емануил Попдимитров. М. Янакиева е публикувала две статии върху проблеми на интертекстуалността: едната върху вътрешнотекстови връзки в поезията на Яворов, а другата върху мостове между поезията на Яворов и Ботев. Интересни аспекти на автотекстуалността (интеграционните сили, свързващи стихотворенията в една стихосбирка в единно художествено цяло) представя хабилитационният труд на Янакиева, успешно обсъден в секцията под заглавие "Лирическата книга като жанр (върху "Сън за щастие" на Пенчо Славейков). Ангел Ангелов защити хабилитационен труд за научната степен "доктор на науките за културата" на тема "Историчност на визуалния образ". Трябва да се отбележи и успешно защитената дисертация на Григор Григоров на тема "Литературна антропология на героичното. Конструирание на националнозначими персонификации".

Понятия и проблеми на съвременното литературознание. Справочни и антологични издания

Ръководител: [ст. н.с. д-р Рая Кунчева](#).

Работата по енциклопедичното издание беше центрирана около периода от края на 18 - до средата на 19 век. Подготвят се няколко бази данни: на наличната в България литература върху романтическите литературоведски теории; на първичната литература, създадена от теоретиците на романтизма на основните европейски езици; на вторичната литература върху техните теоретични възгледи. Изготвена е концепция за "Антология на немския романтизъм - теоретически постановки" като част от многотомното издание "Антология на съвременното литературознание" Извършена е работа върху съставяне на антология на съвременното френскоезично литературознание. Подготвена е концепция за електронна база данни на понятия, на монографични изследвания с ключово значение в съвременното литературознание и на персоналии за най-изявените учени в тази област. Набавена е липсваща в България литература и е закупена техника.

През 2007 г. е подготвен и двустранно подписан българо-британски проект на тема "Руският литературен канон през 19 век: утвърждаване и съпротива: Достоевски, Толстой и Чехов". Партньор от английска страна е Институтът за хуманитаристика на

университета. В гр. Кийл (Великобритания). По-конкретно участват теоретици и русисти, основатели на известния Британски нео-формалистичен кръг. Предстои приемането на проекта от Научния съвет на Института за литература.